

Enheten för säker hantering av farliga ämnen
Björn Magnell
010 -240 51 75
bjorn.magnell@msb.se

Uppföljning av kommunernas tillståndsprövning och tillsyn enligt LBE för 2016

Sammanställning av enkätsvar

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Svarefrekvens	4
1.4 Fortsatt uppföljning	4
1.5 Frågor i enkäten	4
2. Sammanställning	5
2.1 Kort om resultatet	5
2.2 Hur är kommunernas organisation för hantering av LBE utformade	6
2.2.1 Vilken nämnd hanterar tillsynsfrågor enligt LBE?	6
2.2.2 Vilken nämnd hanterar tillståndsfrågor enligt LBE?	6
2.2.3 Resurser hos kommuner och förbund	7
2.2.4 Finns en tillsynsplan hos kommunerna?	7
2.2.5 Vad innefattar tillsynsplanen?	8
2.3 Tillstånd enligt LBE	8
2.3.1 Antal gällande tillstånd år 2016 hos 249 kommuner	8
2.3.2 Antal tillstånd som utfärdades 2015 hos 249 kommuner	8
2.3.3 Rutin för återkallande av tillstånd	9
2.3.4 Avslag av tillståndsansökan	9
2.3.5 De vanligaste bristerna i en tillståndsansökan	10
2.3.6 Besök på plats i samband med tillståndsprövningen	11
2.3.7 Hur ofta är avsyning ett villkor i ett tillståndsbeslut?	11
2.3.8 Överklagade tillståndsbeslut under 2015	11
2.3.9 Återkallade tillstånd under 2015	12
2.4 Tillsyn enligt LBE	12
2.4.1 Antal tillsyner genomförda under 2015 av 249 kommuner	12
2.4.2 Grunder för urval av tillsynsobjekt	12
2.4.3 Rutin för föreläggande eller förbud	13
2.4.4 Förelägganden och förbud utfärdade under 2015	13
2.4.5 Förelägganden och förbud som förelagts med vite under 2015	13
2.4.6 Tillsynsbeslut som överklagats under 2015	13
2.4.7 Brister i samband med tillsyn	13
2.4.8 Tillsyn på verksamheter som inte omfattas av krav på tillstånd	15
2.4.9 Tillståndspliktiga verksamheter för vilka tillsyn inte genomförs	15
2.5 Behov av kompetensutveckling i kommunerna	15
2.5.1 Antal kommuner som uppger att de har ett kompetensutvecklingsbehov	15
2.5.2 Inom vilka områden finns kompetensutvecklingsbehovet	16

Datum
2018-04-13

Diarienumr
2018-00778

2.6 Behov av förtydligande av regelverket med lokala vägledningar	17
2.7 Olyckor och tillbud enligt 12 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor	17
2.7.1 Rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud samt frekvens	17
2.7.2 Antal olyckor och tillbud under 2015	18
2.7.3 Rutin för att följa upp inträffade olyckor	18
2.8 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar	18
2.8.1 Brandfarliga varor	18
2.8.2 Explosiva varor	19
2.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar	19
Bilaga 1, Frågor i enkäten	20
Bilaga 2, Svaren på fråga 33a	25
Bilaga 3, Svaren på fråga 34a	27

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ska enligt 23 § lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE, samordna tillsynsmyndigheternas (kommunernas) verksamhet och hjälpa dem i deras arbete med tillsynen. Utifrån den uppgiften avser MSB att årligen följa upp hur lagen om brandfarliga och explosiva varor efterlevs.

Tidigare fanns ett föreskrivet krav att kommunerna skulle rapportera till MSB om tillsynsverksamheten för det föregående kalenderåret. Senast en sådan uppföljning genomfördes var 2009. Det föreskrivna kravet finns inte längre kvar. Sammanställningen bygger därför på frivillig rapportering från kommunerna.

MSB genomför uppföljningen efter avstämning med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. I december 2014 fick kommunerna ta del av vilka frågor som skulle komma att ställas för verksamhetsåret 2015. Enkäten har därefter skickats ut två gånger till landets samtliga kommuner.

1.2 Syfte

Syftet med årsuppföljningen är att den ska bidra till att ge en sammanställning över efterlevnaden av LBE. I första hand blir det en uppföljning av kommunernas arbete, men till viss del ger den även en överblick av situationen hos de tillståndspliktiga verksamheterna. Sammanställningen ska främst användas för att inrikta MSB:s stöd och vägledning till kommunerna när det gäller tillsyn. Den ska också kunna användas inom myndigheten som internt beslutsunderlag samt av de kommuner och förbund som så önskar.

1.3 Svarsfrekvens

Totalt har 275 kommuner av 290 lämnat svar som kunnat utgöra underlag för sammanställningen. 104 svar har inkommit från enskilda kommuner. 45 svar har lämnats av antingen räddningstjänstförbund, gemensamma nämnder eller från kommuner med civilrättsligt avtal med grannkommun. Bakom de 45 gemensamma svaren återfinns 171 kommuner. Totalt 149 svarande enheter. MSB är tacksamma för den fina svarsfrekvensen.

1.4 Fortsatt uppföljning

MSB avser att genomföra den här uppföljningen varje år.

1.5 Frågor i enkäten

Det fullständiga frågeunderlaget med frågorna som de var formulerade i utskicket återfinns i bilaga 1.

2. Sammanställning

2.1 Kort om resultatet

De flesta kommuner har en tillsynsplan som styrmedel för sin tillsyn. Flera samordnar tillsynen med LSO. Den vanligaste bristen som upptäcks vid en tillsyn av brandfarlig vara är att instruktioner eller rutiner inte är korrekta. Den vanligaste bristen vid tillsyn av explosiv vara är brister vid förvaringen. Det finns kommuner som inte genomför tillsyn utifrån LBE.

Det är vanligt att platsbesök utförs i samband med hanteringen av nya tillstånd. Vid förnyelse av tillstånd är platsbesöken färre. Den vanligaste bristen som kommunerna uppger i samband med tillståndsansökan för både brandfarliga och explosiva varor är att utredningen av risker brister i kvalitet.

När det gäller kompetens utifrån LBE uppgav 218 kommuner att de hade ett behov av kompetensutveckling. Bättre kompetens om regler gällande LBE efterfrågas allra mest. Många önskar också mer kompetens inom områdena tillsyn och mer specifika specialområden som t.ex. brandfarlig gas eller explosiva ämnen.

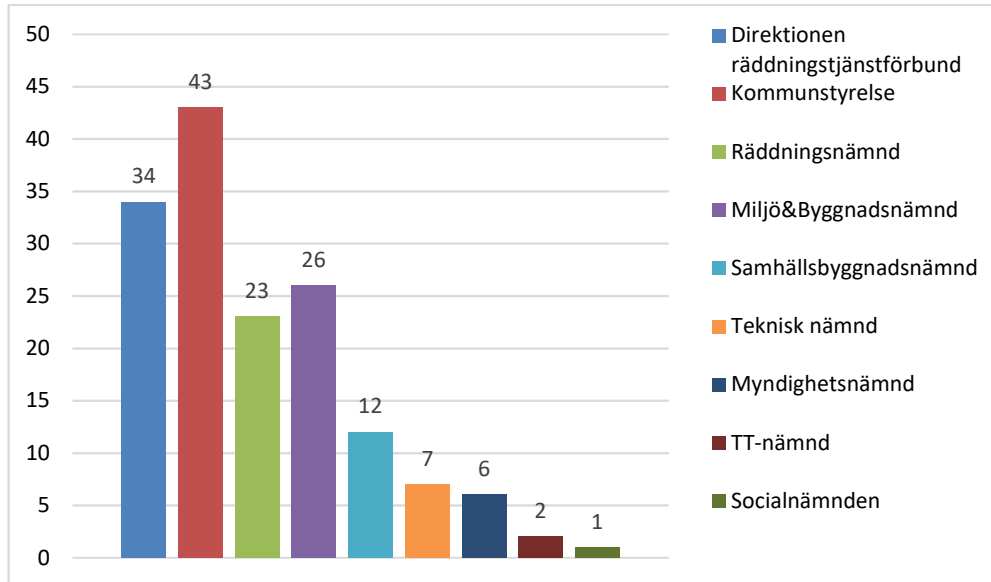
Ungefär en tredjedel av de svarande kommunerna och förbunden anser att det finns ett behov av mera vägledande dokument för tillståndsprocessen. För tillsynsprocessen har cirka en fjärdedel av kommunerna och förbunden sett ett behov av egna vägledningar.

Under 2016 rapporterades det 43 olyckor eller tillbud till kommunerna.

Den utveckling som oroar kommunerna och förbunden mest är för brandfarliga varor bristande kompetens hos föreståndare och för explosiva varor är det diverse problem med fyrverkerier.

2.2 Hur är kommunernas organisation för hantering av LBE utformade

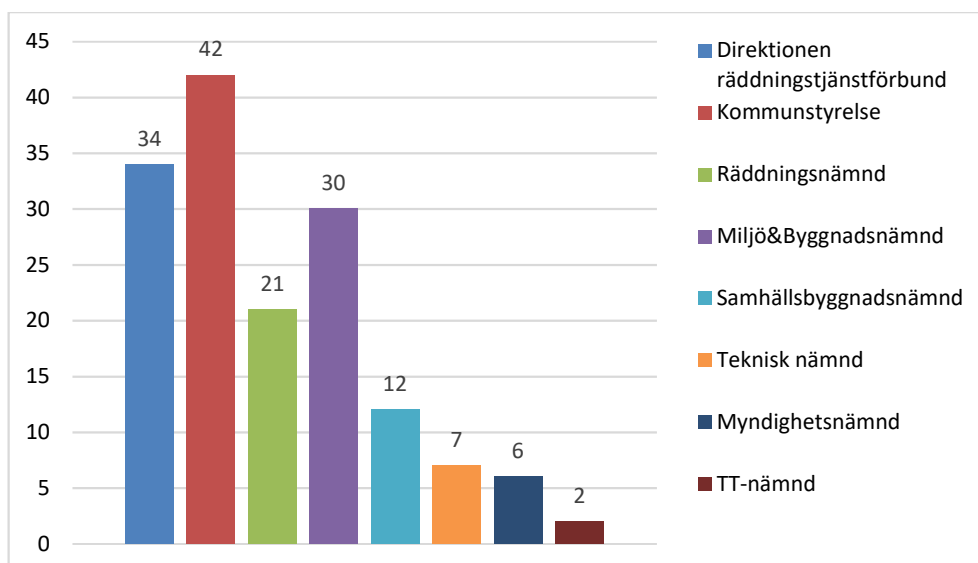
2.2.1 Vilken nämnd hanterar tillsynsfrågor enligt LBE?

Det finns diverse varianter där räddningsnämnden är en del av namnet på nämnden, exempelvis Bygg- och räddningsnämnden. Dessa varianter har lagts in under räddningsnämnden i diagrammet för att begränsa antalet redovisade varianter.

I de fall där t.ex. tekniska nämndens egna anläggningar tillsynas av annan nämnd, då har bägge nämnderna tagits med i redovisningen.

2.2.2 Vilken nämnd hanterar tillståndsfrågor enligt LBE?

Datum
2018-04-13

Diarienumr
2018-00778

Det finns diverse varianter där räddningsnämnden är en del av namnet på nämnden, exempelvis Bygg- och räddningsnämnden. Dessa varianter har lagts in under räddningsnämnden i diagrammet för att begränsa antalet redovisade varianter.

I de fall där t.ex. tekniska nämndens egna anläggningar tillsynas av annan nämnd, då har bägge nämnderna tagits med i redovisningen.

2.2.3 Resurser hos kommuner och förbund

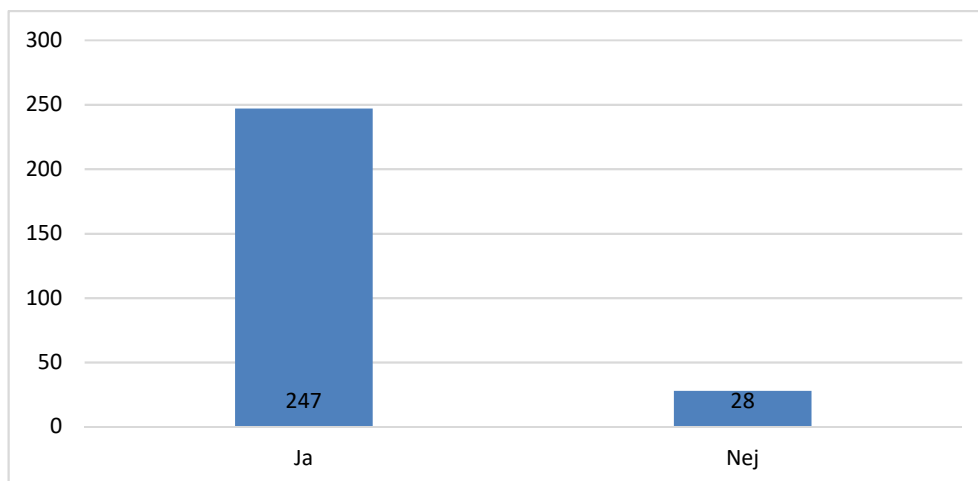
Kommunerna och förbunden har uppskattat hur mycket tid de ägnar åt tillståndsprovning och tillsyn inom LBE. Detta redovisas i tabell nedan (1 **årsarbetskraft = 1600 h**).

	Enskilda kommuner	Förbund eller gemensamma nämnder
Genomsnittlig avsatt årsarbetskraft, tillståndsprovning LBE	0,2 (1,8)	0,7
Genomsnittlig avsatt årsarbetskraft, tillsyn LBE	0,2 (2,1)	0,5

Det finns dock en variation emellan kommunerna eller förbunden. Den minsta tid som en enskild kommun avsätter för tillståndsprovning eller tillsyn enligt LBE är 0,01 årsarbetskrafter. Den kommun som lägger mest tid för tillståndsprovning avsätter 1,2 årsarbetskrafter och för tillsyn finns det en kommun som har 2 årsarbetskrafter.

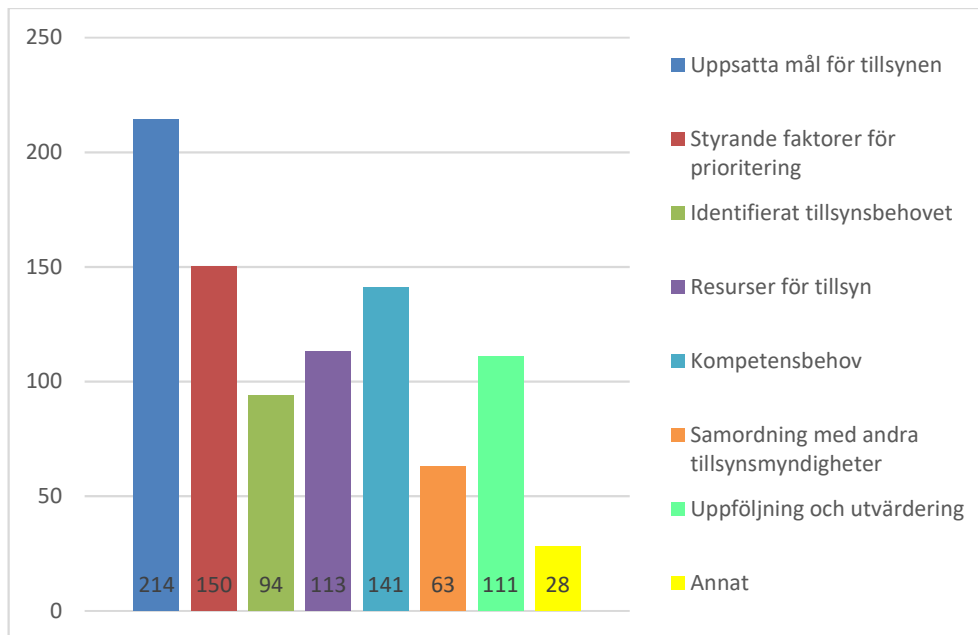
För förbunden eller de gemensamma nämnderna är den minsta tid som läggs 0,1 årsarbetskraft (tillstånd) och 0,06 årsarbetskraft (tillsyn). Ett av de större förbunden lägger 4 årsarbetskrafter på tillståndsprovning och 4 stycken förbund/gemensam nämnd lägger 1,5 årsarbetskrafter på tillsyn.

2.2.4 Finns en tillsynsplan hos kommunerna?

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

2.2.5 Vad innefattar tillsynsplanen?

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Annat innehåll var främst samordning med LSO (frister).

2.3 Tillstånd enligt LBE

2.3.1 Antal gällande tillstånd år 2016 hos 275 kommuner

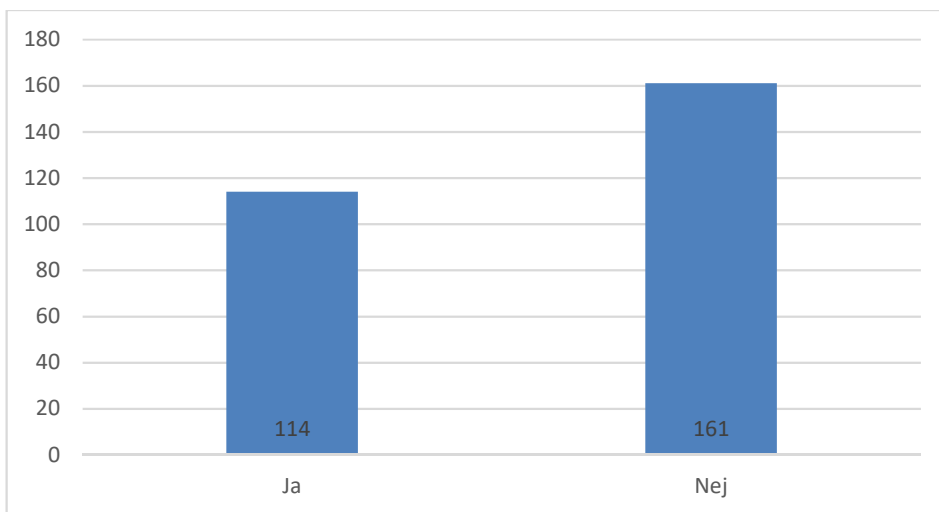
- För brandfarlig vara fanns det 21 192 tillstånd.
- För explosiva varor fanns det 4738 tillstånd.

2.3.2 Antal tillstånd som utfärdades 2016 hos 275 kommuner

- För brandfarlig vara utfärdades det 3156 tillstånd.
- För explosiva varor utfärdades det 1153 tillstånd.

2.3.3 Rutin för återkallande av tillstånd

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Det saknas en rutin för återkallande av tillstånd hos 161 kommuner. I 20§ i LBE står det att ett tillstånd ska återkallas om vissa förhållanden råder. Ett rutinmässigt förfarande kan underlätta processen med återkallande.

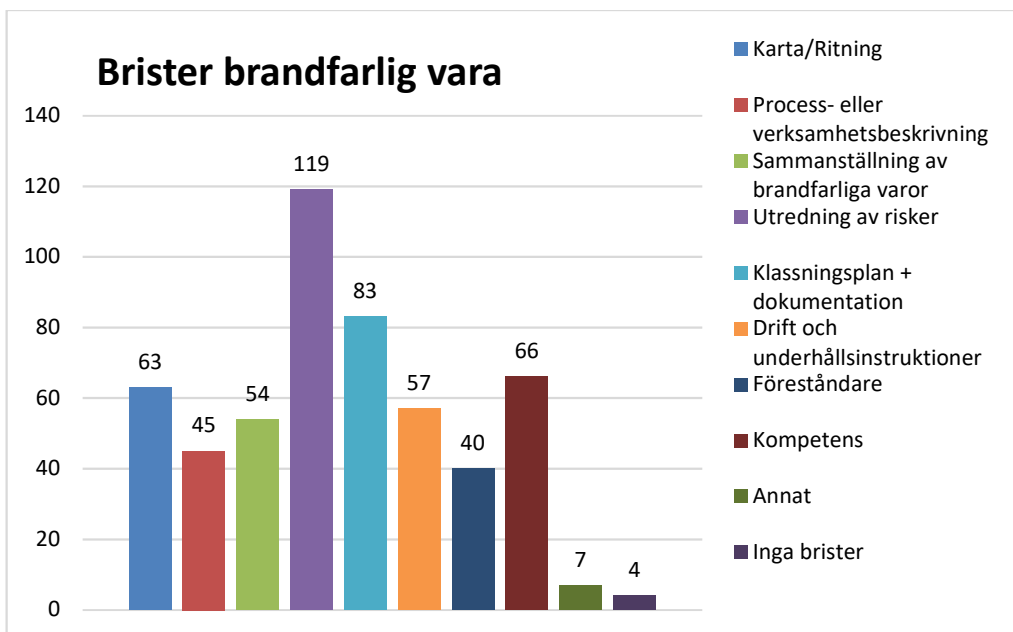
2.3.4 Avslag av tillståndsansökan

Under 2016 har 21 kommuner eller räddningstjänstförbund avslagit minst en tillståndsansökan.

Anledningen till avslag visas i punkterna nedan

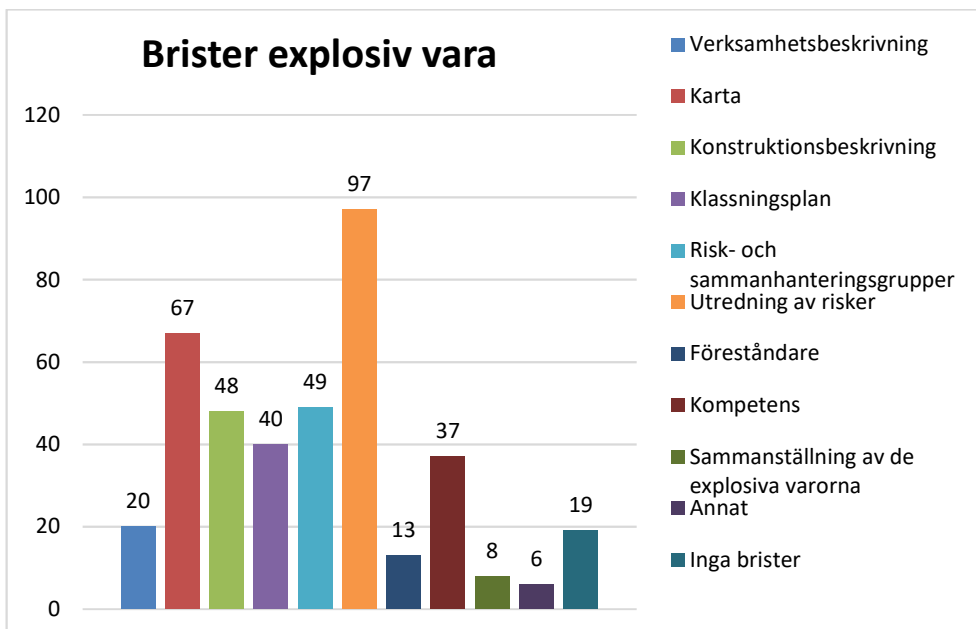
- Bristfälliga ansökningar
- Olämplig föreståndare (träff i belastningsregistret)
- Aktsamhetskraven i 6§, LBE, uppfylls inte
- Olämplig plats, fyrverkeriförsäljning
- Brister i utredningen av risker
- Korta avstånd till skyddsobjekt
- Bristfällig gasolanläggning
- Sökt mängd var inte tillståndspliktig

2.3.5 De vanligaste bristerna i en tillståndsansökan

Annat område med brister är:

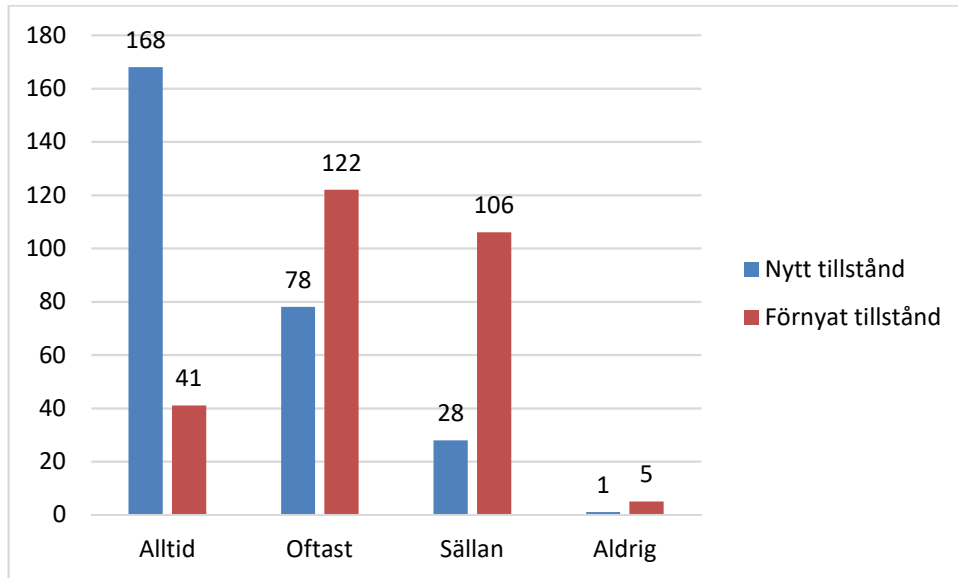
- förvaring av brandfarlig vara
- ofullständiga handlingar

Annat område med brister är:

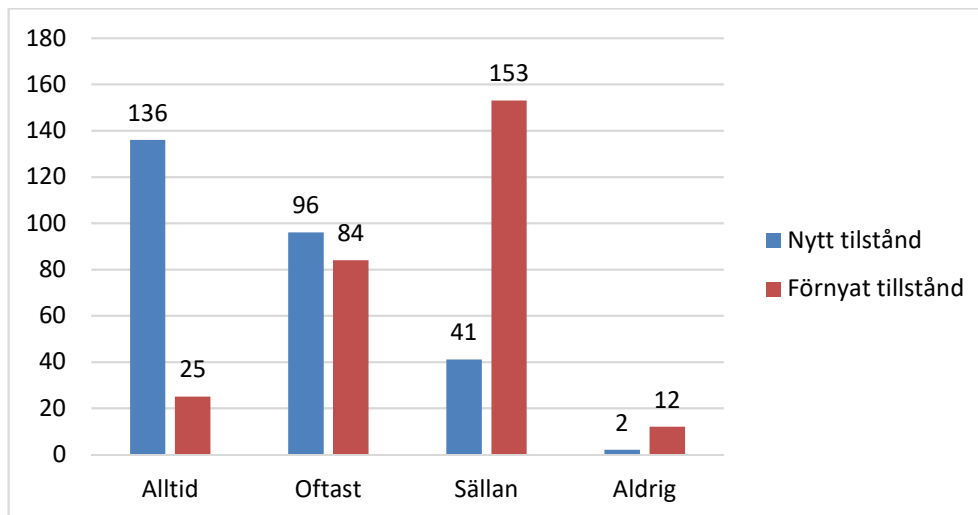
- förvaring av explosiva varor
- vad man ska söka tillstånd för
- kunskapsöverföring från grossister till försäljare av fyrverkerier

2.3.6 Besök på plats i samband med tillståndsprövningen

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

2.3.7 Hur ofta är avsyning ett villkor i ett tillståndsbeslut?

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

2.3.8 Överklagade tillståndsbeslut under 2016

Ett tillståndsbeslut har överklagats under året hos de 275 svarande kommunerna.

2.3.9 Återkallade tillstånd under 2016

Under året återkallades sammanlagt 52 tillstånd av 12 kommuner eller förbund. Det vanligaste skälet till återkallande var att verksamheten upphört. De områden där det funnits brister som lett till återkallande var följande:

- Villkoren i tillståndet har inte uppfyllts
- Felaktig förvaring
- Bristande hantering av pyroteknik
- Ändringar i verksamheten

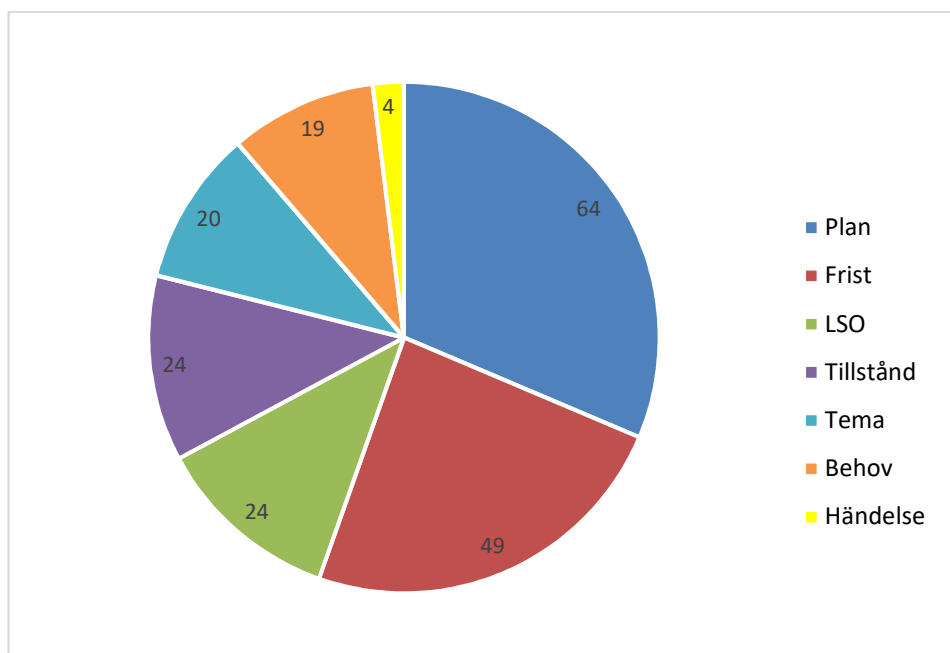
2.4 Tillsyn enligt LBE

2.4.1 Antal tillsyner genomförda under 2016 av 275 kommuner

- För kontroll av brandfarlig vara gjordes 2929 tillsyner. Observera att 8 kommuner eller förbund inte har gjort någon tillsyn.
- För kontroll av explosiv vara gjordes 693 tillsyner. Observera att 50 kommuner eller förbund inte har gjort någon tillsyn.

En del kommuner eller förbund har efter införandet av LBE 2010 arbetat med korta tillståndintervall. De har gjort platsbesök i samband med tillståndsärendena (avsyning) och därför inte ansett att tillsyn har behövts. En del kommuner eller förbund arbetar också med kontroller av verksamheter, men inte regelrätta tillsyner.

2.4.2 Grunder för urval av tillsynsobjekt

2.4.3 Rutin för föreläggande eller förbud

För att ställa krav på åtgärder har 229 kommuner av 275 rutiner gällande föreläggande eller förbud.

2.4.4 Förelägganden och förbud utfärdade under 2016

- För brandfarlig vara utfärdades det 353 stycken.
- För explosiv vara utfärdades det 15 stycken.

2.4.5 Förelägganden och förbud som förelagts med vite under 2016

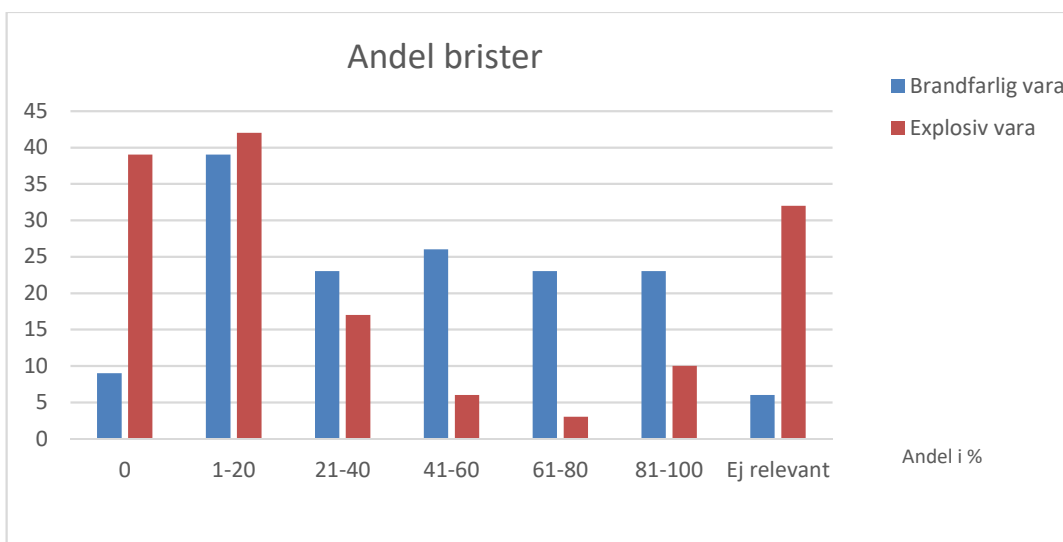
I två fall avseende brandfarlig vara har vite förelagts. För hantering av explosiv vara utfärdades inget vite under året.

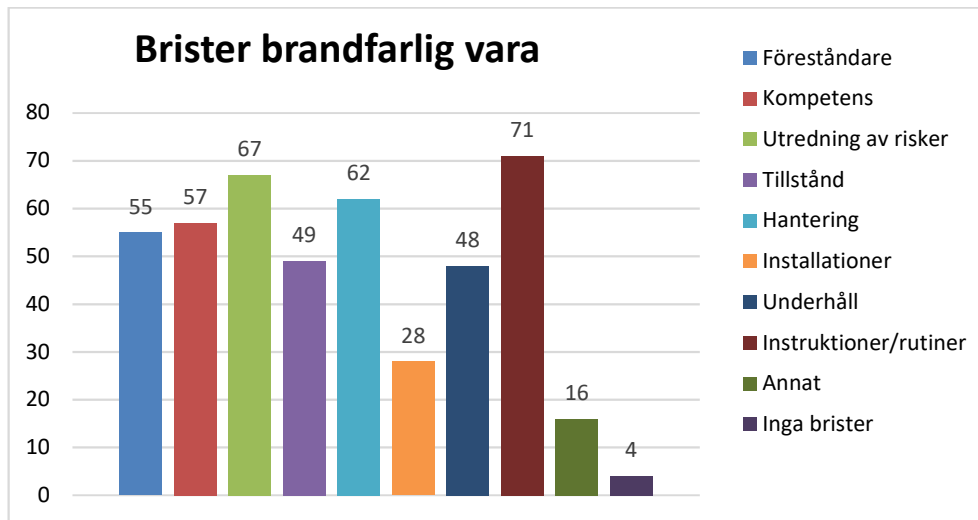
2.4.6 Tillsynsbesluts som överklagats under 2016

Fyra tillsynsbeslut överklagades under 2016 i de 275 kommuner som svarat.

2.4.7 Brister i samband med tillsyn

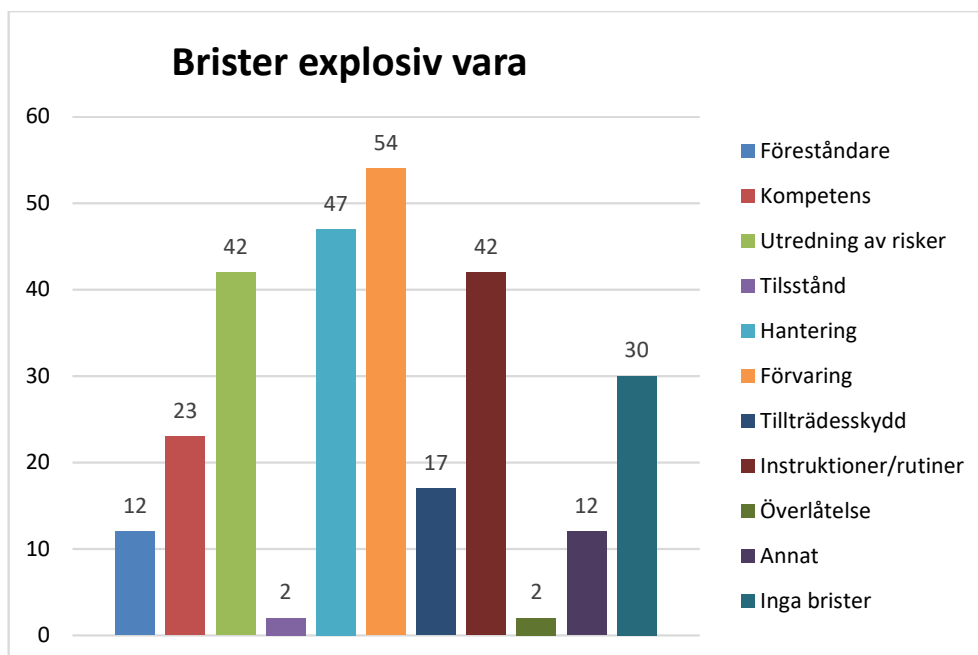
Kommunerna eller förbunden har uppgett hur ofta en brist upptäcks vid tillsyn samt inom vilka områden det upptäcks brister i hanteringen av brandfarlig respektive explosiv vara vid tillsyn. Det första diagrammet nedan visar andelen brister vid tillsyn. De följande diagrammen visar inom vilka områden som bristerna hittas vid tillsyn.

Andra brister som nämns är:

- Bristande skyltning
- Klassningsplaner/explosionsskyddsdocument med brister
- Brister vid förvaringen av brandfarlig vara

Andra brister som nämns är:

- Skyltning
- Släckutrustning
- Försäljningsplatser för fyrverkerier

7 kommuner eller förbund har inte genomfört någon tillsyn på explosiva varor och har därför inte svarat på frågan.

2.4.8 Tillsyn på verksamheter som inte omfattas av krav på tillstånd

För verksamheter som inte är tillståndspliktiga uppger 61 kommuner eller förbund att de utför tillsyn. Det är 88 kommuner eller förbund som uppger att de inte utför tillsyn på verksamheter som inte är tillståndspliktiga.

2.4.9 Tillståndspliktiga verksamheter för vilka tillsyn inte genomförs

Det finns vissa typer av tillståndspliktiga verksamheter, där 51 kommuner eller förbund har bestämt sig för att någon tillsyn inte behöver utföras. Det är 98 kommuner eller förbund som rapporterar att de utför tillsyn på alla tillståndspliktiga verksamheter.

De vanligaste verksamheterna där det inte görs tillsyn är:

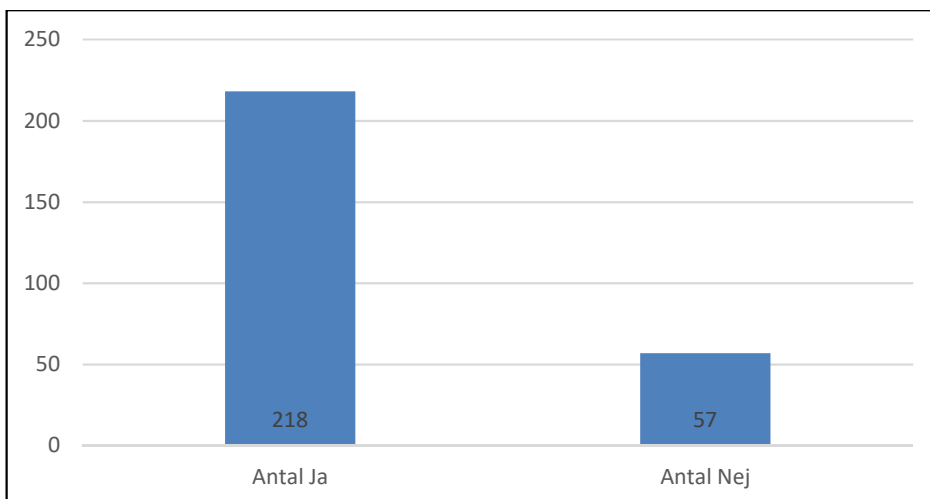
- Verksamhet med dieseltankar
- Verksamheter som hanterar ”Stenspräckare”
- Lantbruk
- Tillstånd till hantering av mindre mängd explosiv vara
- Mindre anläggningar (mindre restauranger, mindre industrier, privatpersoner)

En del kommuner/förbund arbetar med korta tillståndstider och gör avsyning vid förnyelse av tillståndet. De gör ingen tillsyn mellan avsyningarna.

2.5 Behov av kompetensutveckling i kommunerna

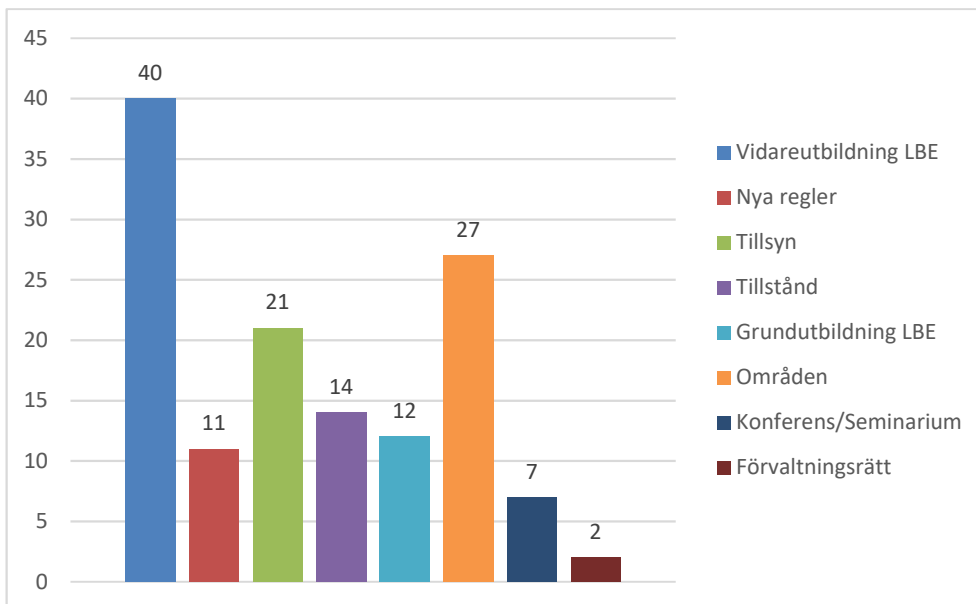
Många kommuner anser sig ha ett behov av kompetensutveckling.

2.5.1 Antal kommuner som uppger att de har ett kompetensutvecklingsbehov

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

2.5.2 Inom vilka områden finns kompetensutvecklingsbehovet

112 kommuner eller förbund utav 149 anser sig ha ett behov av kompetensutveckling.

Vidareutbildning LBE: Här summeras önskningar om repetitionsutbildning, påbyggnad, fördjupning inom LBE.

Områden: Här summeras önskningar om mer specifika ämnesområden som exempelvis:

- Brandfarlig gas och biogasanläggningar
- Brandfarlig vara
- Explosiv vara
- Bättre kunskap om det tekniska utförandet av komponenter, anläggningar och processer (komplexa objekt)

Konferens/Seminarium: Här summeras önskningar om att det anordnas t.ex. konferenser/seminarium/handläggare-träffar för erfarenhetsutbyte mellan handläggare och kommuner.

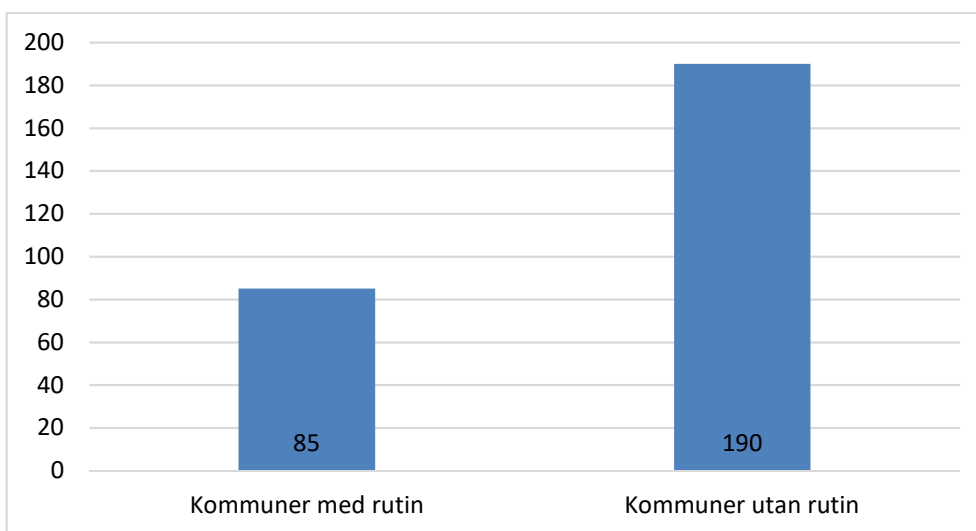
2.6 Behov av förtydligande av regelverket med lokala vägledningar

Totalt 52 kommuner eller förbund anser sig ha ett behov av egna vägledningar för tillståndsprövning. Det område som de flesta tar upp är själva ansökningsprocessen. Kommunerna ger råd om hur tillståndsblanketten ska fyllas i och vilken övrig dokumentation som måste finnas med i ansökan för att ett bra beslut ska kunna fattas. Flera tar också upp vikten av interna rutiner hos kommunen/förbundet för att handläggning ska utföras likvärdigt och vilka villkor som ska ställas. Det enskilda område som omnämns oftast är kompetensen hos föreståndare, där några har tagit fram exempel på god kompetens, som stöd för beslut. Andra specifika områden som nämns är utredning av risker, fyrverkerier, restauranger, butiker, festivaler/marknader, värmepumpar och containerstationer.

Totalt 40 kommuner eller förbund anser sig ha ett behov av egna vägledningar för tillsyn. Flera kommuner eller förbund har tagit fram vägledningar, checklistor, "lathundar", flödesscheman, interna rutiner/riktlinjer eller muntliga överenskommelser för att underlätta och/eller likrikta tillsynen.

2.7 Olyckor och tillbud enligt 12 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor

2.7.1 Rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud samt frekvens

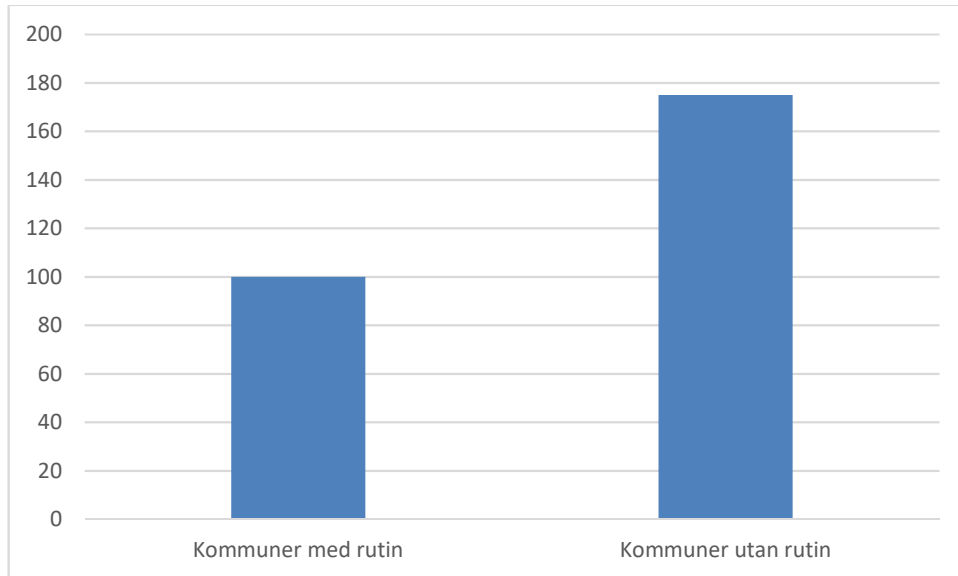
Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Diagrammet ovan visar hur många kommuner som har en rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud enligt 12§ FBE.

2.7.2 Antal olyckor och tillbud under 2016

Under 2016 har 43 olyckor eller tillbud rapporterats till kommunerna enligt 12§ FBE. Sex kommuner eller förbund har haft anmärkning vid tillsyn vid de verksamheter där det inträffat olyckor.

2.7.3 Rutin för att följa upp inträffade olyckor

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Diagrammet ovan visar hur många kommuner som har en rutin för att följa upp de olyckor som anmäls enligt 12§ FBE.

2.8 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar

2.8.1 Brandfarliga varor

41 kommuner eller förbund anser att det finns områden där det råder en oroande utveckling inom brandfarlig vara. Bristande kompetens hos föreståndare är det största problemområdet. Andra områden som nämns i svaren är:

- Hanteringen av spolarvätska + annan brandfarlig vara i butik
- Brister i föreskrifter eller avsaknad av allmänna råd
- Gasolhantering, t.ex. i boendemiljö och hos restauranger
- Dålig kännedom om utredning av risker

I bilaga 2 återges samtliga svar.

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

2.8.2 Explosiva varor

41 kommuner eller förbund anser att det finns områden där det råder en oroande utveckling inom explosiv vara. Områden som nämns i svaren är bland annat:

- Bristande hantering av fyrverkerier
- Avsiktlig beskjutning med fyrverkerier
- Kompetensbrist hos försäljare av fyrverkerier. Grossisterna tar liten hänsyn till återförsäljarens kompetens/förutsättningar.
- 3 st kommuner/förbund menar att antingen borde polisen vara tillståndsmyndighet för hantering av explosiv vara eller att kommunen ska ha rapporteringsskyldighet till polisen om vilka som har fått tillstånd
- Beställning via internet, som leder till import/införsel av t.ex. pyroteknik.
- Kompetens hos föreståndare
- Oro för att de allmänna råden försvinner

I bilaga 3 återges samtliga svar.

2.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar

- Vi vet inte riktigt hur vi ska tillsyna platser där sprängning sker och förvaring av explosiva ämnen sker och behöver tillsynsvägledning.
- Förbjud försäljning av fyrverkerier
- Olyckor enligt 12§ LBE kommer till vår kännedom endast vid tillsyn eller räddningsinsats.
- Vägledning över tillsyn för förvaring m.m. vid platser där sprängning sker behöver utvecklas.
- Föreskrifterna måste uppdateras och funktionskraven måste bli tydliga. En tydlig koppling till verksamhetsklasser är önskvärd.
- Svårigheten är att då räddningstjänsten har larmats till en olycka så anses det enligt praxis att rapporteringsskyldigheten genomförts, i enlighet med den tidigare föreskriftskommentaren till SÄIFS 1994:5 § 8, ”Några formella krav på hur rapporteringen skall gå till ställs inte. Det räcker ofta med ett telefonsamtal. Har t.ex. räddningsnämnden eller polismyndigheten larmats för att göra en insats vid en olycka har rapporteringsskyldigheten därigenom givetvis fullgjorts.”

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

Bilaga 1, Frågor i enkäten

Organisation

Fråga 1: Vilken nämnd hanterar tillsynsfrågor enligt LBE?

Fråga 2: Vilken nämnd hanterar tillståndsfrågorna enligt LBE?

Fråga 3: Hur hanteras kommunens tillsyns- och tillståndshantering?

- Av kommunen
- I ett förbund
- På annat sätt

Fråga 4: Hur många årsarbetskrafter avsätts för tillståndsprövning utifrån LBE? (Med en årsarbetskraft avses 1600 h)

Fråga 5: Hur många årsarbetskrafter avsätts för tillsyn utifrån LBE? (Med en årsarbetskraft avses 1600 h)

Fråga 6: Har kommunen under 2015 haft en tillsynsplan för tillsynen enligt LBE?

Fråga 6a: Vad innefattar tillsynsplanen? Flera svarsalternativ är möjliga

- Uppsatta mål för tillsynsverksamheten
- Vilka faktorer som varit styrande i prioriteringen
- En redogörelse för det identifierade tillsynsbehovet
- Vilka resurser som behövs för att utföra tillsynsuppgiften
- Vilken kompetens som behövs för att utföra tillsynsuppgiften
- Behov av samordning med andra tillsynsmyndigheter
- Hur uppföljning och utvärdering ska genomföras
- Annat, ange vad

Fråga 6a: Hur genomför kommunen istället planeringen av tillsynen?

Kompetens

Fråga 7: Har kommunen behov av kompetensutveckling utifrån de arbetsuppgifter som finns gällande LBE?

Fråga 7a: Ange kortfattat vilka behov som finns

Tillstånd

Fråga 8: Har kommunen någon rutin för när ett tillstånd ska återkallas?

Fråga 9: Har kommunen sett behov av att förtydliga regelverket vid tillståndsprövning med egna vägledningar?

Fråga 9a: För vad har man sett behov av att förtydliga?

Datum
2018-04-13

Diarienumr
2018-00778

Fråga 10: Hur många gällande tillstånd fanns det 2015-12-31? Ange antalet nedan.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 11: Hur många tillstånd har utfärdats under 2015? Ange antalet nedan.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 12: Har någon tillståndsansökan avslagits under 2015?

Fråga 12a: Av vilken orsak har tillståndsansökan avslagits

Fråga 13a: Inom vilka områden är det vanligt med brister i tillståndsansökningar gällande brandfarliga varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Karta/ritningar
- Process-eller verksamhetsbeskrivning
- Sammanställning av de brandfarliga varor
- Utredning av risker
- Klassningsplan med tillhörande dokumentation
- Drift och underhållsinstruktioner
- Föreståndare
- Kompetens
- Annat, ange område
- Inga brister förekommer

Fråga 13b: Inom vilka områden är det vanligt med brister i tillståndsansökningar gällande explosiva varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Verksamhetsbeskrivning
- Karta(läge, byggnader, vägar, skyddsobjekt)
- Konstruktionsbeskrivning
- Klassningsplan
- Risk- och samhanteringsgrupper
- Utredning av risker
- Föreståndare
- Kompetens
- Sammanställning av de explosiva varorna
- Annat, ange vad
- Inga brister förekommer

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

Fråga 14: Hur ofta gör kommunen besök på plats som ett led i handläggningen av ett tillståndsärende?

	Alltid	Oftast	Sällan	Aldrig
Nytt tillstånd				
Förnyat tillstånd				

Fråga 15: Hur ofta har kommunen med ett villkor om avsyning i tillståndsbeslutet?

	Alltid	Oftast	Sällan	Aldrig
Nytt tillstånd				
Förnyat tillstånd				

Fråga 16: Hur många tillståndsbeslut gällande brandfarliga eller explosiva varor har överklagats under 2015? Ange antal.

Fråga 17: Har kommunen återkallat något tillstånd gällande brandfarliga eller explosiva varor under 2015?

Fråga 17a: Hur många har återkallats? Ange antal

Fråga 17b: På vilka grunder och med vilket lagstöd har tillståndet/ tillstånden återkallats?

Tillsyn

Fråga 18: Hur många tillsyner har genomförts under 2015? Ange antalet tillsyner för respektive kategori.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 19: Hur har dessa verksamheter valts ut för tillsyn?

Fråga 20: Har kommunen rutiner gällande föreläggande eller förbud för att ställa krav på åtgärder?

Fråga 21: Har kommunen sett behov av att förtydliga regelverket vid tillsyn med egna vägledningar?

Fråga 21a: För vad har man sett behov av att förtydliga

Fråga 22: Hur många förelägganden eller förbud har utfärdats under 2015? Ange antal.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

Fråga 23: Hur många förelägganden eller förbud har förelagts med vite under 2015? Ange antal.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 24: Hur många tillsynsbeslut gällande brandfarliga eller explosiva varor har överklagats under 2015? Ange antal.

Fråga 25: Vid hur stor andel av tillsynerna påträffades brister? Ange andel för respektive kategori.

	0-20 %	21-40 %	41-60 %	61-80 %	81-100 %
Brandfarliga varor					
Explosiva varor					

OBS! Svaren på denna fråga redovisas inte i rapporten, då frågan har lett till tvetydiga svar.

Fråga 26a: Inom vilka områden är det vanligt med brister när det gäller brandfarliga varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Föreståndare
- Kompetens
- Utredning av risker
- Karta/ritningar
- Tillstånd
- Hantering
- Installationer
- Underhåll
- Instruktioner/rutiner
- Annat, ange:
- Inga brister förekommer

Fråga 26b: Inom vilka områden är det vanligt med brister när det gäller explosiva varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Föreståndare
- Kompetens
- Utredning av risker
- Tillstånd
- Hantering
- Förvaring
- Tillträdesskydd
- Instruktioner/rutiner
- Överlåtelse
- Annat, ange:
- Inga brister förekommer

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

Fråga 27: Utförs tillsyn även på objekt som inte kräver tillstånd?

Fråga 28: Finns det verksamheter med tillstånd men som kommunen aldrig genomför tillsyn på?

Fråga 28a: Vilka verksamheter genomförs det inte tillsyn på?

Olyckor och tillbud enligt 12§ FBE (förordningen om brandfarliga och explosiva varor)

Fråga 29: Har kommunen rutiner för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud enligt 12§ FBE?

Fråga 30: Hur många olyckor och tillbud enligt 12§ FBE har inträffat under 2015?

Fråga 31: Fanns det någon anmärkning från tillsyn för de verksamheter där olyckan/olyckorna inträffade?

Fråga 32: Har kommunen någon rutin för att följa upp inträffade olyckor eller tillbud enligt 12§ FBE?

Fråga 33: Finns det någon utveckling som oroar angående brandfarliga varor?

Fråga 33a: Beskriv vilken utveckling som oroar

Fråga 34: Finns det någon utveckling som oroar angående explosiva varor?

Fråga 34a: Beskriv vilken utveckling som oroar

Övriga synpunkter?

Bilaga 2, Svaren på fråga 33a

Kompetensen på föreståndare
Låg kompetens hos föreståndare
Egna påhittade lösningar för att driva bakugnar med brandfarlig vara.
Ökad användning samt tillgång/tillgängligheten
Språksvårigheter, många tillstånd (uteserveringar/gasolvärmare) på liten yta
Kunskaps nivå hos föreståndare
Ej tillfredsställande kompetens hos föreståndare.
Ja, dåligt uppdaterade föreskrifter som inte överensstämmer med varandra. Mycket oklarheter råder kring tillsyn av brandfarlig vara.
Vi har sett en stor ökning av småskaliga cisterna för exempelvis tankning av helikoptrar eller andra maskiner. Dessa placeras lite varstans och är svåra att överblicka.
Oklart hur regelverket om cisterner (Naturvårdsverket vs MSB) kommer att påverka tillsynsmyndigheterna (miljökontor och räddningstjänst)
Kompetensnivån hos föreståndare är ofta låg
Tiden finns inte för att föreståndare ska avsätta tid för kontroller och uppföljning.
Miljöskador efter nedläggning av bensinstationer där ingen tar upp tankarna ur backen, samt bristande sanering runt detta.
Jag upplever att föreståndare i allt större utsträckning inte förstår vilket ansvar de har och vilka regler som gäller. Vi måste nog bli lite hårdare när det gäller kompetensen på dessa.
Upplever att föreståndare i allt större utsträckning inte förstår vilket ansvar de har och vilka regler som gäller. Vi måste nog bli lite hårdare när det gäller kompetensen på dessa
Kunskapen om placering av årstidsrelaterade produkter.
Bristen för förståelse för verksamheternas ansvar och skyldigheter enligt LBE.
Avsaknaden av relevanta/tillämpbara föreskrifter
MSB:S syn på regelverket för marina drivmedelsstationer. Generella regler sätts till viss del där hänsyn inte tas till faktiska förhållanden.
Låg kompetens hos föreståndare
Punkt från förra året kvarstår: Drivmedelsföretag ger sina föreståndare dåliga förutsättningar (dålig kunskap om anläggningen och kraven/reglerna som följer med hanteringen). Föreståndarna får dåligt stöd vid tillsynsärenden och tillståndsärenden.
I en mindre kommun har det växt fram ett stort e-handelsföretag med stort lager av aerosoler.
Butiker som säljer brandfarliga varor (spolarvätska, T-sprit mm) och som inte kan regelverket.
Oklart hur regelverket om cisterner (Naturvårdsverket vs MSB) kommer att påverka tillsynsmyndigheterna (miljökontor och räddningstjänst)
Kompetensen hos föreståndarna oroar då dessa i många fall saknar tillräckliga kunskaper i vad som hanteras. Dessa föreståndare hittas i de flesta fall i mindre objekt som tex restauranger men där konsekvenserna av tex en läckande Gasolbehållare kan bli stora.

Datum
2018-04-13

Diariernr
2018-00778

Att mindre industrier mer ser till lönsamheten snarare än säkerheten. Större industrier har oftast bättre krav från t ex försäkringsbolag eller styrning högre upp i organisationen.
bristande kunskap och vilja hos vissa som hanterar varor enligt LBE.
Utbildningar riktade till föreståndare tenderar att minska i vårt område. Kompetensnivån låg, inkl hos myndigheten. Utredningar om risker enligt 7§ har ej fått något märvärt genomslag.
Stor omfattning av gasol i tätbebyggt område, restauranger.
Större användande av gasol hos såväl privatpersoner som verksamheter. Bristande kunskaper om hur hantering skall ske. Avsaknad av förståelse för riskutredningar.
Allmänna råd försvinner och ersätts med infoblad och information på hemsida.
Bristande kompetens och riskbedömning
Storskalig lagerförvaring av konsumtionsförpackningar/lösa behållare.
Att man som leverantör av gasol kan köra omkring i en vanlig transportbil med frimängd utan att skylta detta och hamna i en olycka där vi ska vid en räddningsinsats.
Rättssäkerhetsutvecklingen överskuggas i LBE av arbetet för att rättssäkra LSO tillsyn av MSB. Stödet för det arbetet kommer inte från MSB utan uppdragas mer av egen verksamhet utifrån arbetet med LSO. I sammanhanget behöver tydlighet i beslut och bedömningar klarläggas och säkerställas. MSB:s revideringar av föreskrifter renderar i färre föreskrifter och färre allmänna råd och mer Hänvisning till att information ska hanteras på hemsidor och liknande. Mindre tydlighet skapas och samtidigt förändras inte utbildningshanteringen från MSB utan den minskas eller debiteras hårdare. Förutsättningar för ett rättssäkert, enhetligt och enkelt arbete minskar då stödet blir mindre och otydligare.
Hantering av brandfarlig vara som sker utan vår vetskap speciellt tillståndspliktig mängd i publika lokaler.
Hantering av gasflaskor
Exponering av brandfarlig vara i dagligvaruhandeln. Märkning av förpackningar har blivit sämre.
Samförvaring av brandfarlig vätska och gas i brandklassade skåp.
Gasdrivna fordon. Räddningstjänsten har väldigt dålig koll på hur man ska behandla dessa fordon vid en krock, brand, läckage mm
Jättesvårt att ställa krav på föreståndares kompetens när det inte finns något att luta sig mot. På många restauranger upplevs att föreståndare har allt sämre kompetens.

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

Bilaga 3, Svaren på fråga 34a

<p>Fyrverkerierna blir ett allt större problem. Problemen uttrar sig i en aggressiv markandsföring från återförsäljarna som skickar in ansökningar åt kunderna. Allt ser bra ut men kunderna som inte sällan är kioskägare har dålig kunskap om gällande regelverk. Vi ser även brister i allmänhetens hantering av fyrverkerier. Riskmedvetenheten är undermålig.</p>
<p>Hantering av fyrverkerier när de har lämnat butiken</p>
<p>Fyrverkerier</p>
<p>I samband med tillståndsprövning gör vi utdrag ur brotts och misstanke register. Finns inget där och övriga krav är uppfyllda kan vi inte neka tillstånd. Polisen har underrättelser på vilka man t. ex. nekar vapenlicens men dessa uppgifter finns inte i de register vi begär utdrag från. Det kan medföra att en person inte får vapenlicens men får tillstånd att hantera explosiva varor.</p>
<p>Hantering fyrverkerier av privatpersoner</p>
<p>Att fyrverkeripjäser används på ett vårdslöst sätt.</p>
<p>Kunskaps nivå generellt</p>
<p>Fyrverkerier många yngre som skjuter dessa och under lång tid. Även riktade attacker mot räddningspersonal</p>
<p>Allmänhetens hantering av fyrverkerier.</p>
<p>Emulsionsmatris som enligt ADR är oxiderande ämne förvaras utan någon större kontroll i dagsläget. Här behöver lokal räddningstjänst vägledning och stöd i hur det bör hanteras både samhällsplaneringsmässigt, tillståndsmässigt samt vi eventuella olyckor med det.</p>
<p>Föreståndarna måste bli bättre på sin sak. Vi måste uppmana dem till utbildning.</p>
<p>Fyrverkerier för allmänheten!</p>
<p>Fyrverkeriers användande av privatpersoner</p>
<p>Hantering fyrverkerier av privatpersoner</p>
<p>Att man i detta fält likt tidigare årsuppföljning påtalat oroväckande utveckling och påpekande om återkoppling från er som uteblev! Gör ett försök till för att se om ni lyckas återkoppla detta år: Då Polisen tidigare var tillståndsgivande myndighet satt de även på registret om vem som innehar tillstånd för explosiva varor. Vid tillståndsmedgivning i kommunens regi skall den sökande kontrolleras mot polisens belastningsregister. Så långt är väl allt ok, men. Då kommunen inte har någon rapporteringsskyldighet till polisen om vem som har fått tillstånd för att köpa och hantera exempelvis dynamit så ser jag en stor brist och sårbarhet i samhället. Under nu rådande förhållande skulle en person med tillstånd utfärdad av kommunen kunna begå tex ett grovt rån fortfarande inneha tillstånd för explosiva varor. Efter avtjänat straff är det bara att med tillståndet i handen inhandla dynamit till nästa kriminella handling. Jag anser att systemet bör stärkas upp tex med rapporteringsskyldighet till polisen gällande vilka personer som innehar tillstånd. Att kriminella personer innehar tillstånd att</p>

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

<p>införskaffa tex dynamit är med dagens lagstiftning fullt möjligt och troligen redan verklighet. Mot bakgrund av samhällets utveckling bör ni ta er en allvarlig funderare på detta. Jag vill även att ni återkopplar till mig i denna fråga. Och det förutsätter jag att ni gör!</p>
<p>Hantering av pyrotekniska varor på offentlig plats.</p>
<p>Punkt från förra året kvarstår: De utbildningar som genomförs för verksamheter som ska påbörja fyrverkeriförsäljning är ofta undermålig, med stora kunskapsluckor.</p>
<p>Hantering och bruket av fyrverkeriartiklar under uppskjutning, dvs användande som ett vapen</p>
<p>Problem kring fyrverkerier. Problem vid ex nyårsfirande</p>
<p>Försäljning av explosiva varor via "nätet"</p>
<p>Användningen av pyroteknik mot div lokaler och insatspersonal.</p>
<p>Felaktig användning av smällare och fyrverkerier (ex beskjutning etc)</p>
<p>Repeterar det jag skrev 2015. Ökat terrorhot att sprängämnen ska komma i orätta händer. Vi som hanterar tillstånd ang explosiv vara anser att det är olyckligt att kommunerna numera är den myndighet som beslutar om tillstånd för sprängämnen och ammunition och inte längre polismyndigheten. Vi anser att tillståndsprövning av dessa ämnen ska hanteras av polismyndigheten som vi anser är den myndighet som har bäst möjlighet att kunna förhindra att sprängämnen om ammunition kommer i orätta händer då de kan kontrollera upp de som söker och dess bakgrund. Det är inte alltid som polisen berättar för oss om en som söker tillstånd förekommer i polisens spaningsregister. Detta innebär då att vi kan vandelspröva en sökande och få ett blankt papper tillbaka trots att polisen har annan kännedom om den sökande. Vi hoppas på en lagändring. Kommuner och räddningstjänstförbund kan hantera fyrverkerier, krockkuddar mm medan polisen bör hantera sprängämnen och ammunition. Jag ser gärna framemot en diskussion med er på MSB i denna fråga för vidare utveckling</p>
<p>Hantering av fyrverkerier från vissa individer bland allmänheten.</p>
<p>Att problematik med att pyroteknik kan komma att användas som vapen (enligt vad som hänt i södra Sverige).</p>
<p>Försäljning av fyrverkerier utan tydlig koppling till någon fast verksamhet tenderar att öka. Dessa kan liknas vid ambulerande försäljning.</p>
<p>Felaktigt användande av pyrotekniska produkter.</p>
<p>Dåliga kunskaper hos sökanden och minskad förståelse för varför man behöver ta fram underlag för beslut. Dålig framförhållning av de som vill ha tillstånd för fyrverkerier.</p>
<p>Hantering av fyrverkeripjäser hos användare (slutkund).</p>
<p>Grossister tillhandahåller förvaringsskåp som inte rymmer de varor som det söks tillstånd för. Bristande kompetens och kunskap hos föreståndare för fyrverkeriförsäljning. Grossister skickar med färdiga intyg om utbildning av föreståndare. Grossister som inte kontrollerar att återförsäljare har giltiga</p>

Datum
2018-04-13

Diarienum
2018-00778

tillstånd. Grossisterna utövar påtryckning på återförsäljare och presumtiva sådana.
Fyrverkeri användning, Skjuter raketer mot folk, polis och Räddningstjänst.
Allmänna råd försvinner och ersätts med infoblad och information på hemsida.
Våra kommuninvånarens hantering av fyrverkerier på nyrsafton
Hantering av fyrverkerier då de ska skjutas av användaren. Fyrverkerier används nästintill som vapen och kan ge omfattande bränn- och sprängskador på åskådare då man riktar pjäser mot folkmassor.
Se pkt 34a. Specifikt under 2016 har tillkommit insikt om en stor illegal direktimport från bl a Polen till privatpersoner. Därtill är det högaktuellt med antagonistiska hot och lagstifningen ska förebygga och förhindra obehörigt förfarande av explosiva varor. Det finns även ett ansvarskapitel i LBE som i många avseende förbises. Det som oroar är att MSB inte har tid och resurser att säkerställa och hjälpa kommunerna att uppfylla lagstifningen och samhällsutvecklingen, utan istället förenklar och minskar sin egen arbetsbörda.
Fyrverkerier handhas på ett farligt sätt/hotelser
Otillbörlig hantering av pyroteknik
Fyrverkerier hamnar i fel händer används felaktigt
Hantering av fyrverkeripjäser
Pyroteknik. Trender med att beskjuta människor, byggnader mm med raketer oroar.